

Årsredogörelse 2021

Stadsrevisionen

Stockholms
stad

Innehåll

Förord	3
Stadsrevisionens uppdrag och organisation	4
Samlad prövning av ansvarstagandet i nämnder och styrelse	6
Granskning 2021	16

Läsanvisning

I denna årsredogörelse redovisas en samlad bild av 2021 års granskningar. Revisorernas bedömningar och ett urval av genomförda granskningar redovisas kortfattat. För ytterligare information hänvisas till de årsrapporter som tagits fram för samtliga nämnder och styrelser. Större granskningar redovisas även i särskilda revisionsrapporter. Rapporterna finns att läsa på webbsidan start.stockholm/revision.

Förord

Slutrevisionen för verksamhetsåret 2021 är avslutad. Pandemin har påverkat verksamheten även detta år och blottlagt tydligt redan kända strukturella brister inom äldreomsorgen. Bristerna, bland annat avseende medicinsk kompetens, personalkontinuitet och förutsättningar för ledarskap gjorde att äldreomsorgen enligt Coronakommissionen stod oförberedd och illa rustad. Ansvaret för dessa brister är enligt Coronakommissionen delat mellan stat, kommun och region. I vår roll som revisorer kommer vi att fortsätta följa hur staden arbetar med de strukturella problemen och åtgärder för att stärka ledarskapet samt tillser att verksamheten har tillgång till rätt kompetens.

Bostadsbyggandet är ett prioriterat område med högt ställda mål. Flera mål nås dock inte, vilket staden behöver hantera. Själva stadsbyggnadsprocessen har varit föremål för granskning vid flera tillfällen över åren. I årets granskning konstaterades att den interna samverkan mellan stadens nämnder har förbättras och upplevs fungera väl.

Välfärdsbrottslighet är ett problem att ta på största

allvar. Att välfärdsverksamheter utsätts för brottslighet riskerar att bli systemhotande. Otillåten påverkan av myndighetsutövning inom socialtjänsten granskades av stadsrevisionen under 2021. Ytterligare granskningar är planerade för kommande år.

Ett annat viktigt område är barn och ungas tillgång till svenska språket. En granskning har genomförts som visar att systematiken i det språkutvecklande arbetet i stadens grundskolor behöver utvecklas.

Staden genomför flera stora investeringar och utvecklingsprojekt. I årets granskning av Projekt Slussen och Styrning av verksamhetsprojekt, uppmärksammas brister avseende det politiska ansvaret för att hålla sig informerad, styra och följa upp verksamheten.

Staden redovisar ett positivt ekonomiskt resultat. Några av stadens bolag har dock till följd av pandemin fått kraftigt minskade intäkter.

En god intern kontroll utgör en viktig del i en stabil verksamhet. Mot bakgrund av årets granskning kan vi konstatera att flera nämnder och bolagsstyrelser behöver utveckla den interna kontrollen.

Bosse Ringholm
Ordförande grupp 3

Lars Riddervik
Ordförande grupp 1

Ulf Fridebäck
Ordförande grupp 2

Stadsrevisionens uppdrag och organisation

Stadsrevisionen granskar på kommunfullmäktiges uppdrag all verksamhet som bedrivs av Stockholms stads nämnder och bolag. Granskningen sker i den omfattning som följer av god revisionssed och i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen, lag om kommunal bokföring och redovisning samt stadens revisionsreglemente. Den årliga granskningen ligger till grund för revisorernas prövning av ansvar och uttalanden om ansvarsfrihet samt för den samlade bedömningen av stadens verksamhet.

Förtroendevalda revisorer

Kommunfullmäktige väljer 20 revisorer att granska verksamheten. Revisorernas arbete och ansvar fördelas på tre grupper.

- **Revisorsgrupp 1** granskar kommunstyrelsen, servicenämnden och valnämnden. Revisorsgruppen tar även del av resultatet från koncern- och bolagsgranskning för att få en samlad bild av Stockholms stads verksamhet och resultat.
- **Revisorsgrupp 2** granskar avfallsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och utbildningsnämnden.
- **Revisorsgrupp 3** granskar samtliga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

Lekmannarevisorer

Lekmannarevisorer för stadens bolag väljs från gruppen förtroendevalda revisorer. Det ger förutsättning för att bedriva granskning utifrån en helhetssyn för staden. Inom bolagskoncernen finns moderbolaget Stockholm Stadshus AB och 17 helägda dotterbolag samt ett delägt bolag. För det delägda bolaget, Stockholm Exergi AB, utförs ingen lekmannarevision. Lekmannarevisionen omfattar bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat samt bolagets interna kontroll. En granskningsrapport upprättas. De auktoriserade revisorerna granskar räkenskaperna och den interna kontrollen samt upprättar revisionsberättelser för varje bolag.

Kommunalförbund

Storstockholms brandförsvarsförbund ingår i stadens sammanställda redovisning. Revisionen av förbundet utförs av fyra förtroendevalda revisorer som utses från medlemskommunerna. För perioden 2018–2022 är stadens revisorer inte representerade. Revisorerna biträds av en revisionsbyrå. Revisorerna har lämnat sin revisionsberättelse samt redogörelse för år 2021.

Stiftelser

Kommunfullmäktige utser ledamöter och revisorer i Stiftelsen Hotellhem i Stockholm, Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, Stiftelsen Stockholms Sjöfartshotell, Stiftelsen Barnens dag, Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum, Stiftelsen Tyrestaskogen samt Stiftelsen Strindsbergsmuseet. Stiftelserna är självständiga och ingår inte i stadens årsbokslut och därför inte heller i revisorernas samlade bedömning och årsredogörelse.

Se sidan 27 för information om vilka revisorer som kommunfullmäktige utsett.

Samlad prövning av ansvarstagandet i nämnder och styrelse

Samlad bedömning

Stadsrevisionen har för år 2021 granskat om kommunstyrelsen och övriga nämnder bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna kontrollen är tillräcklig och om räkenskaperna är rättvisande. Lekmannarevisorerna har granskat om bolagens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bolagens räkenskaper granskas av auktoriserade revisorer valda vid bolagsstämman.

Stadsrevisionens samlade bedömning av verksamhetens ändamålsenlighet utgår från genomförd granskning, en översiktlig analys av verksamheten och genom att följa upp de mål som kommunfullmäktige beslutat om.

Kommunfullmäktige har fastställt tre verksamhetsövergripande inriktningsmål som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Därutöver har kommunfullmäktige beslutat om tolv verksamhetsmål som konkretiserar de övergripande målen samt sex finansiella mål.

Inriktningsmålen *En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla* samt *En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* uppnås delvis enligt stadsrevisionens bedömning. Pandemin har påverkat förutsättningarna för att nå hög måluppfyllelse, bland annat inom socialtjänsten och stadens kulturverksamhet. Större avvikelser från uppsatta målvärden finns bland annat för indikatorer som mäter bostadsproduktion, vattenkvalitet och ekologisk kompensation. Inom den pedagogiska verksamheten nås inte kunskapsmålen fullt ut men kunskapsresultaten är generellt högre än snittet för riket. Skillnaden är dock stor mellan olika skolor. Inriktningsmålet *En ekonomisk hållbar och*

innovativ storstad för framtiden uppnås helt. För de finansiella målen är måluppfyllelsen god.

Årets granskning visar på flera brister och utvecklingsbehov. Granskningen av otillåten påverkan av myndighetsutövning inom socialtjänsten visar att staden behöver upprätta en stadsövergripande lägesbild avseende hot, våld och trakasserier. Systematiken i det språkutvecklande arbetet vid stadens grundskolor behöver utvecklas för att ge barn och unga tillgång till svenska språket. Staden genomför flera stora investeringar och utvecklingsprojekt. I årets granskning av Projekt Slussen och Styrning av verksamhetsprojekt, uppmärksammas brister avseende den politikens ansvar för att hålla sig informerad, styra och följa upp verksamheten.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att staden delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt ur ett verksamhetsperspektiv. Ur ekonomisk synpunkt har verksamheten bedrivits på ett tillfredsställande sätt.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att den interna kontrollen i huvudsak varit tillräcklig. Styrning och uppföljning av stadens verksamheter fungerar i stora delar på ett tillfredsställande sätt. Några nämnder och bolagsstyrelser behöver dock utveckla sitt internkontrollarbete. Krisledningsnämnden har under året varit aktiverad för att vid behov skyndsamt fatta beslut.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar kommunstyrelsen och samtliga nämnder med dess ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021.

Revisorerna i mars 2022

Nämnder och bolagsstyrelser

Pandemin har påverkat nämnders och styrelser verksamheter även under 2021 och därmed möjligheten för vissa verksamheter att nå hög måluppfyllelse. Staden har anpassat sin styrning och vidtagit åtgärder utifrån aktuellt läge. I detta avsnitt redovisas de kriterier som ligger till grund för bedömningar som revisionen har gjort och en tabell som på ett överskådligt sätt redovisar bedömningarna. Identifierade brister kommenteras.

BEDÖMNINGSKRITERIER OCH DEFINITIONER

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden/styrelsen har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har ett resultat som är förenligt med kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning

✔ *I allt väsentligt tillfredsställande.* Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Eventuella rekommendationer behöver åtgärdas (grön markering).

● *Delvis tillfredsställande.* Bedömningskriterier bedöms delvis vara uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer (gul markering).

✖ *Inte tillfredsställande.* Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer (röd markering).

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd/styrelse, förvaltnings- eller bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt samt att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet (såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra) analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden/styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.

- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

✓ *I huvudsak tillräcklig.* Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Eventuella rekommendationer behöver åtgärdas (grön markering).

● *Delvis tillräcklig.* Bedömningskriterierna bedöms vara delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer (gul markering).

✗ *Inte tillräcklig.* Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer (röd markering).

Räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed, så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Bedömningskriterier

Nämndens:

- Redovisning ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning.
- Räkenskaper är upprättade enligt lagstiftning och god redovisningssed.

Bedömning

✓ *Rättvisande.* Bedömningsmålen är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Visas med grön markering och bock.

✗ *Inte rättvisande.* Väsentliga brister finns som måste åtgärdas. Visas med röd markering och kryss.

REVISORERNAS BEDÖMNINGAR ÅR 2021

	Verksamhet	Ekonomi	Intern kontroll	Räkenskaper
FACKNÄMNDER				
Arbetsmarknadsnämnden	✓	✓	✓	✓
Avfallsnämnden	✓	✓	✓	✓
Exploateringsnämnden	✓	✓	●	✓
Fastighetsnämnden	●	✓	●	✓
Idrottsnämnden	✓	✓	✓	✓
Kommunstyrelsen – egen verksamhet	✓	✓	✓	✓
Kulturnämnden – avseende kulturförvaltningen	●	✓	●	✓
Kulturnämnden – avseende stadsarkivet	✓	✓	●	✓
Kyrkogårdsnämnden	✓	✓	✓	✓
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	✓	✓	✓	✓
Serviceämnden	✓	✓	✓	✓
Socialnämnden	✓	✓	✓	✓
Stadsbyggnadsnämnden	✓	✓	✓	✓
Trafiknämnden	✓	✓	●	✓
Utbildningsnämnden	●	✓	●	✓
Valnämnden	✓	✓	✓	✓
Äldrenämnden	✓	✓	✓	✓
Överförmyndarnämnden	●	✓	✓	✓
STADSDELSNÄMNDER				
Bromma	✓	✓	✓	✓
Enskede-Årsta-Vantör	●	✓	✓	✓
Farsta	✓	✓	✓	✓
Hägersten-Älvsjö	✓	✓	✓	✓
Hässelby-Vällingby	✓	✓	●	✓
Kungsholmen	✓	✓	✓	✓
Norrmalm	✓	✓	✓	✓
Rinkeby-Kista	●	✓	●	✓
Skarpnäck	✓	✓	✓	✓
Skärholmen	✓	✓	●	✓
Spånga-Tensta	✓	✓	✓	✓
Södermalm	✓	✓	●	✓
Östermalm	✓	✓	✓	✓

REVISORERNAS BEDÖMNINGAR ÅR 2021

	Verksamhet	Ekonomi	Intern kontroll	Räkenskaper ¹
MODERBOLAGET				
Stockholms Stadshus AB	●	✓	✓	✓
DOTTERBOLAG				
AB Familjebostäder	✓	✓	✓	✓
AB Stockholmshem	●	✓	✓	✓
AB Stokab	✓	✓	✓	✓
AB Svenska Bostäder	●	✓	✓	✓
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	✓	✓	✓	✓
Kulturhuset Stadsteatern AB	●	●	●	✓
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	✓	✓	✓	✓
Mässfasterheter i Stockholm AB	●	●	✗	✓
Skolfasterheter i Stockholm AB, SISAB	✓	✓	✓	✓
S:t Erik Försäkrings AB	✓	●	✓	✓
S:t Erik Livförsäkring AB	✓	✓	✓	✓
S:t Erik Markutveckling AB	✓	✓	✓	✓
Stockholm Business Region AB	✓	✓	✓	✓
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	✓	●	✓	✓
Stockholms Hamn AB	✓	●	✓	✓
Stockholms Stads Parkerings AB	✓	✓	✓	✓
Stockholm Vatten och Avfall AB	●	●	●	✓

¹⁾ Auktoriserade revisorers bedömning

KOMMENTAR TILL BEDÖMNINGAR

Nedan följer en kort kommentar som förklarar bakgrunden till de bedömningar som gjorts och som resulterat i att en nämnd eller bolagsstyrelse fått bedömningar som betyder att brister behöver åtgärdas. I föregående tabell har dessa nämnder/bolag markerats med gul eller röd färg.

Facknämnder

Exploateringsnämnden

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten bedöms ha varit delvis tillräcklig. Av genomförda granskningar framgår att det finns brister i den politiska styrningen, uppföljningen och kontrollen av projekt Slussen. Brister i den interna kontrollen har identifierats avseende avtalsuppföljning, attesthantering, intäktsprocess och anläggningsredovisning.

Fastighetsnämnden

Sammantaget bedöms att fastighetsnämnden delvis bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Från ekonomisk synpunkt bedöms nämnden ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen är att kommunfullmäktiges inriktningsmål *”En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt”* delvis är uppfyllt. Bedömningen grundas på att det underliggande verksamhetsmålet *”Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö”* anses vara delvis uppfyllt. Fyra av de sex indikatorer som är kopplade till verksamhetsmålet redovisas som ej uppfyllda.

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten bedöms delvis ha varit tillräcklig. Av genomförda granskningar framgår att brister har noterats vad gäller planering, styrning och uppföljning av fastighetsunderhåll. Årets granskning visar att nämnden har bedrivit ett utvecklingsarbete samt vidtagit åtgärder för att utveckla styrning, uppföljning och kontroll av investeringsprojekt och fastighetsförvaltning. Trots förbättringar återstår områden som fastighetsnämnden

behöver beakta i det fortsatta arbetet. Utöver åtgärder vad gäller fastighetsunderhåll krävs bland annat fortsatta insatser för att få internkontrollarbetet mer integrerat i den löpande verksamheten.

Trafiknämnden

Trafiknämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten bedöms varit delvis tillräcklig. Brister i den interna kontrollen har identifierats avseende styrning och kontroll av underhåll/reinvesteringar i gator och broar. Bristerna gäller både trafiknämndens kännedom om vägnätets tillstånd och den ekonomiska planeringen av underhållet. En granskning av nämndens hantering av kundärenden visar att rutiner, kontroll och uppföljning av ärendena behöver utvecklas för att säkerställa återkopplingen till medborgarna.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att resultatet delvis är förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten. Verksamhetsmålet *”I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är bäst i Sverige”* uppnås delvis. Målet berör nämndens kärnverksamhet och omfattar indikatorer avseende betyg, trygghet och studiero. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

I likhet med 2020 har utbildningsnämndens verksamhet påverkats av pandemin, bland annat med högre frånvaro hos elever och personal samt genom att undervisningen på gymnasieskolorna i perioder bedrivits

på distans. Liksom föregående år har pandemin även inneburit ett ekonomiskt överskott för nämnden.

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har delvis varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är inte en helt integrerad del i styrning och uppföljning. Av genomförda granskningar framgår att de granskade skolenheterna generellt saknar ett systematiskt arbete för att fånga upp risker från hela skolans verksamhet i sina väsentlighets- och riskanalyser. Vidare visar granskning brister i skolornas hantering av inventarier. Stadsrevisionens granskning och nämndens internkontrolluppföljning visar på fortsatta brister i skolenheternas återrapportering av delegationsbeslut och efterlevnad av dataskyddsförordningen.

Kulturnämnden avseende kulturförvaltningen

Kulturnämnden bedöms delvis bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. De restriktioner som gällt med anledning av pandemin har påverkat nämndens kärnverksamhet och möjlighet att nå god måluppfyllelse. Från ekonomisk synpunkt bedöms nämnden ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Kulturnämndens styrning, uppföljning och kontroll avseende kulturförvaltningen bedöms varit delvis tillräcklig. Avvikelser har identifierats i samtliga genomförda granskningar vad gäller attesthantering samt inköps-, intäkts-, och löneprocess. Delar som behöver utvecklas är bland annat styrning och uppföljning av arbetet med inköp och intäkter samt arbetet med risk- och väsentlighetsanalys. Vidare behöver nämnden förtydliga organisationens ansvarsfördelning för att säkerställa att kontroller genomförs och följs upp enligt plan, i enlighet med tidigare lämnade rekommendationer.

Kulturnämnden avseende stadsarkivet

Kulturnämndens styrning, uppföljning och kontroll av stadsarkivet bedöms varit delvis tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen behöver bli mer integrerad i nämndens styrning och uppföljning. Vidare har en granskning genomförts avseende stadens styrning av verksamhetsprojekt, vilket omfattat eDok. Brister har noterats bland annat vad gäller projektets leverans samt rapportering och uppföljning till nämnden.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens verksamhetsmässiga resultat för 2021 bedöms vara delvis förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Nämnden redovisar att den bidrar till att uppfylla ett av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Inriktningsmålen *”En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla”* och *”I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet”* bedöms vara delvis uppfyllda.

Stadsdelsnämnder

Enskede-Årsta-Vantör

Stadsdelsnämnden bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att nämndens verksamhetsmässiga resultat delvis är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt samt på de granskningar som genomförts under året. Nämnden redovisar att den bidrar till att uppfylla två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Inriktningsmålet *”En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla”* bedöms vara delvis uppfyllt. Målet avser nämndens kärnverksamhet såsom förskola, socialtjänst och trygghetsfrågor. Även genomförda granskningar avseende idéburet offentligt partnerskap och kompetensförsörjning i förskolan visar på att delar i verksamheten behöver utvecklas.

Hässelby-Vällingby

Nämndens interna kontroll bedöms delvis ha varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på resultatet av årets genomförda granskningar samt att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder avseende tidigare lämnade rekommendationer. Genomförda granskningar avseende systematiskt brandskyddsarbete, bidrag till ideella föreningar, placeringar av barn och ungdomar på HVB samt förtroendekänsliga poster visar på brister.

Rinkeby-Kista

Stadsdelsnämnden bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar

sig på att nämndens verksamhetsmässiga resultat delvis är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt samt på de granskningar som genomförts under året. Nämnden redovisar att den bidrar till att uppfylla två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Inriktningsmålet *”En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla”* bedöms delvis uppfyllt. Målet avser nämndens kärnverksamhet såsom förskola, socialtjänst och trygghetsfrågor.

Vidare bedöms nämndens interna kontroll delvis ha varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på resultatet av årets genomförda granskningar samt att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder avseende tidigare lämnade rekommendationer. Systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner behöver utvecklas. Genomförda granskningar avseende intäkt- och inköpsprocessen, förtroendekänsliga poster samt löneprocessen visar på brister.

Skärholmen

Nämndens interna kontroll bedöms ha varit delvis tillräcklig. Bedömningen grundar sig på resultatet av årets genomförda granskningar samt att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder avseende tidigare lämnade rekommendationer. Genomförda granskningar har omfattat intäkt- och inköpsprocessen, löneprocessen, förtroendekänsliga poster och rapportering enligt Lex Sarah. Brister har identifierats i samtliga granskningar.

Södermalm

Nämndens interna kontroll bedöms ha varit delvis tillräcklig. Bedömningen grundar sig på resultatet av årets genomförda granskningar samt att nämnden

inte vidtagit tillräckliga åtgärder avseende tidigare lämnade rekommendationer. Systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner behöver utvecklas. Genomförda granskningar avseende systematiskt brandskyddsarbete, kontroll av hemtjänstersättning, intäktprocess och redovisning av förtroendekänsliga poster visar på brister.

Bolagsstyrelser

Moderbolaget Stockholm stadshus AB

Stockholms Stadshus AB bedöms delvis bedrivit bolagskoncernens verksamhet på ett ändamålsenligt sätt. Bolagskoncernen uppnår inte ett av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Inriktningsmålet *”En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt”* uppnås delvis, vilket främst hänförs till att bostads- och matavfallsårsmålen inte uppnås helt.

AB Stockholmshem

AB Stockholmshem bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bolaget uppnår inte två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Inriktningsmålen *”En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla”* och *”En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt”* bedöms uppnås delvis. Bolaget uppnår bland annat inte målen som berör olika kundnöjdhetsmål och bostadsproduktion.

AB Svenska Bostäder

AB Svenska Bostäder bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bolaget uppnår inte två av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Inriktningsmålen *”En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla”* och *”En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt”* bedöms uppnås delvis. Bolaget uppnår bland annat inte målen om en trygg, säker och välskött stad samt bostadsproduktion och energieffektivisering.

Kulturhuset Stadsteatern AB

Kulturhuset Stadsteatern AB bedöms delvis bedrivit

verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. I likhet med föregående år har pandemin haft stor påverkan på bolagets verksamhet och ekonomi. Bolaget uppnår endast delvis inriktningsmålet *"En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden"*. Bolaget uppnår inte kommunfullmäktiges resultatkrav. Underskottet beror i huvudsak på uteblivna biljettintäkter.

Bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten bedöms delvis ha varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen behöver fortsätta utvecklas för att bli en mer integrerad del i styrning och uppföljning. Det finns utvecklingsområden gällande bland annat arbetet med riskanalys samt systematiken i uppföljningen av de kontroller som ska hantera identifierade risker. Vidare kvarstår flera av tidigare lämnade rekommendationer. Bolaget behöver även förbättra sin följsamhet till dataskyddsförordningen.

Mässfastigheter i Stockholm AB

Mässfastigheter i Stockholm AB bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Pandemin haft stor påverkan på bolagets verksamhet och ekonomi. Bolaget har inte fullt ut genomfört sin uppgift med att utveckla, arrangera och genomföra mässor, kongresser, konferenser och evenemang i enlighet med kommunfullmäktiges inriktning för stadens ägande. Bolaget redovisar ett negativt resultat om 241 miljoner kronor. Bolaget har vidtagit vissa åtgärder för att minska de negativa konsekvenser som pandemin haft på bolagets intäkter och resultat, men dessa har inte varit tillräckliga.

Bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har inte varit tillräcklig. Bolaget har blivit ett helägt kommunalt bolag under året, men har inte fastställt styr- och kontrolldokument för 2021 i enlighet med kommunkoncernens krav och struktur. Väsentliga avvikelser har även identifierats i bolagets efterlevnad till offentlighetsprincipen och dataskyddsförordningen.

S:t Erik Försäkrings AB

S:t Erik Försäkrings AB uppnår inte kommunfullmäktiges resultatkrav. Underskottet beror i huvudsak

på att skadekostnaderna under 2021 var förhållandevis höga till följd av skyfallsrelaterade skador och ett flertal brandskador.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

För andra året i rad har pandemin påverkat Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s ekonomi negativt. Bolaget uppnår inte kommunfullmäktiges resultatkrav. Underskottet beror i huvudsak på att hyresintäkterna har minskat på grund av uteblivna evenemang under större delen av året.

Stockholms Hamn AB

Pandemin har haft fortsatt stor effekt på Stockholms Hamn AB:s verksamhet och ekonomi. Bolaget uppnår inte kommunfullmäktiges resultatkrav.

Stockholm Vatten och Avfall AB

Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) bedöms delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bolaget uppnår inriktningsmålet *"En hållbar växande och dynamisk storstad"* delvis, vilket hänförs till att flertalet miljömål inte uppnås. Bolaget uppnår inte kommunfullmäktiges resultatkrav. Underskottet förklaras i huvudsak av lägre intäkter för avtalstaxan och högre skadeståndskostnader än budgeterat. Bolaget har vidtagit vissa åtgärder för att minska underskottet, men dessa har inte varit tillräckliga.

Bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten bedöms delvis ha varit tillräcklig. SVOA behöver utveckla sin interna kontroll vid investeringsprojekt, upphandlingar och tilläggsbeställningar. Bland annat finns brister i bolagets dokumentation vid direktupphandlingar. Avvikelser har även identifierats i bolagets följsamhet till dataskyddsförordningen, gällande att säkerställa att arbetet med personuppgiftsbehandlingar organiseras, genomförs och följs upp på ett systematiskt sätt. Vidare bör bolaget säkerställa att styrelsebeslut sker utifrån SVOA:s och dess dotterbolags verkliga ansvarsområde.

Granskning 2021

A close-up photograph of two young children smiling warmly at the camera. The child on the left is Black with dark hair, wearing a dark jacket. The child on the right is white with blonde hair, wearing a pink jacket. They are positioned closely together, creating a sense of unity and joy.

Resultat av årets granskningar

Stadsrevisionen granskar varje år stadens nämnder och styrelser. Granskningarna utgör underlag för revisorernas bedömningar. Rekommendationer lämnas i syfte att på ett tydligt sätt visa på åtgärder för vad som behöver göras för att utveckla verksamheten. Rekommendationerna följs upp årligen.

Vad som granskas prioriteras utifrån en bedömning av risk och vad som granskats tidigare. Risk betyder i detta sammanhang risk för att verksamheten inte lever upp till lagar, förordningar eller olika styrdokument, eller risk för brister i den interna kontrollen. Riskerna kan i sin tur leda till negativa konsekvenser för en enskild individ, en grupp, en organisation eller för staden. Ett urval av genomförda granskningar redovisas i korthet i detta avsnitt.

Pedagogisk verksamhet

Språkutveckling i grundskolan (rapport 2021:5)

Systematiken i det språkutvecklande arbetet behöver utvecklas.

En granskning har genomförts i syfte att granska om utbildningsnämnden säkerställer att elevers behov av språkutveckling tillgodoses.

Granskningen visar att:

- Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas avseende analys och uppföljning.
- Arbetet behöver utvecklas för att ge elever tillgång till en likvärdigt språkutvecklande undervisning.
- Det behöver säkerställas att screening genomförs och att elever erbjuds extra anpassningar och särskilt stöd i enlighet med skollag.
- Nämnden behöver tillse att fritidshemmen har tillgång till tillräcklig kompetens och på ett aktivt sätt bidrar i det språkutvecklande arbetet.
- Det finns behov av att kartlägga och vid behov komplettera tillgången till lärarkompetens i ämnet svenska som andraspråk vid stadens skolor.

Elevhälsan i stadens grundskolor (rapport 2021:6)

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet behöver utvecklas.

En granskning har genomförts av hur elevhälsan styrs och organiseras så att eleverna får tillgång till elevhälsoinsatser utifrån identifierade behov samt enligt skollagens krav och kommunfullmäktiges ambitioner. Granskningen har omfattat utbildningsnämndens ansvar för elevhälsan i stadens grundskolor.

Granskningen visar att:

- Styrning och organisering av elevhälsan sker utifrån skollagens bestämmelser.
- Elevhälsan är ett prioriterat område.
- Åtgärder krävs för att säkerställa att samtliga av elevhälsans professioner har möjlighet att medverka i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.
- Den strategiska styrningen behöver utvecklas.
- Elevhälsans roll, ansvar och insatser behöver kommuniceras såväl internt som externt.

Kompetensförsörjning förskolepersonal

Arbetet behöver utvecklas.

En granskning har genomförts avseende om utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör och Rinkeby-Kista säkerställer att stadens förskolepersonal har tillräcklig utbildning och

kompetens för att uppfylla skollagens krav och kommunfullmäktiges ambition.

Granskningen visar att:

- Kommunfullmäktiges mål om andel legitimerade förskollärare uppnås i huvudsak.
- Kompetensförsörjningsplanerna behöver utvecklas, bland annat avseende långsiktighet och analys.
- Inom stadens finns ingen gemensam tolkning av skollagens skrivning ”kontinuerlig undervisning ledd av legitimerad förskollärare”.
- Utbildningsnämnden bör i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra hur kvaliteten i förskolans undervisning ska mätas och utvärderas. Detta för att möjliggöra likvärdig kvalitet i utbildningen, där barnen möts av förskollärladd undervisning.

Internkontrollarbete på stadens skolor

Skolornas kunskap om intern kontroll behöver höjas.

En granskning av stadens grund- och gymnasieskolors internkontrollarbete har genomförts. Granskningen omfattade åtta skolor med inriktning på arbetet med riskanalys och internkontrollplan, hantering av inventarier och skyddande av personuppgifter samt internt kontrollarbete i skolkök.

Granskningen visar att:

- Skolenheterna behöver utveckla sitt internkontrollarbete. Kunskapsnivån behöver höjas och risk- och väsentlighetsanalyserna utvecklas.
- Flera skolor saknar uppdaterade och kompletta inventarieförteckningar.
- Skyddade personuppgifter hanteras i enlighet med rutin.
- Det finns en medvetenhet kring arbetet för att minska risken för oegentligheter i de skolkök som granskats. Arbetet riskerar att vara personberoende och bör formaliseras.
- Internkontrollarbetet har utvecklats över tid på central förvaltning.

Omsorg

Placering av barn och ungdomar på HVB (2021:8)

Styrning och kontroll av HVB behöver utvecklas.

En granskning har genomförts för att bedöma om stadens styrning, kontroll och uppföljning av HVB och dess insatser är tillräcklig. Granskningen har omfattat socialnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd.

Granskningen visar att:

- Ansvarsfördelning och organisationsstruktur mellan socialnämnden och stadsdelsnämnderna är tydlig.
- Ramavtal avseende HVB förvaltas aktivt och följs upp. Däremot finns det dock brister vid uppföljning av individuella avtal.
- Brister avseende dokumentation av direktupphandlingsprocessen, vårdplaner och genomförandeplaner har noterats.
- Det saknas dokumenterade rutiner för kontroll av att HVB har tillstånd från IVO samt för kontroller ur polisens misstanke- och belastningsregister.
- Det sker löpande kontakter med HVB-föreståndare och vårdnadshavare.
- Det förekommer att problem inom vården och omsorgen av individer på HVB inte kommer till socialförvaltningens kännedom.

Rapportering lex Sarah

Uppföljning av åtgärder kan utvecklas.

I syfte att bedöma om nämnderna säkerställer att rapportering av missförhållanden sker i enlighet med rådande bestämmelser och lag har en granskning genomförts som omfattat stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Skärholmen och Rinkeby-Kista.

Granskningen visar att:

- Det finns rutiner för rapportering, bedömning och utredning av missförhållanden.
- Rutiner följer stadens riktlinje.
- Medarbetare får löpande information om rapporteringsskyldighet.

- Uppföljning av utredningar och vidtagna åtgärder sker inte på ett systematiskt sätt.
- Nämnderna bör öka sin insyn i arbetet.

Uppföljning och kontroll av hemtjänstutförare

Omfattningen av nämndernas uppföljning och kontroll varierar.

En granskning har genomförts av om staden har en tillräcklig uppföljning och kontroll avseende ersättning till privata och kommunala hemtjänstutförare inom valfrihetssystemet. Granskningen har omfattat stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Södermalm samt äldrenämnden.

Granskningen visar att:

- Stadsdelsnämnderna följer i olika utsträckning upp fakturerad tid för hemtjänstinsatser. Avvikelse hanteras.
- Det noteras att tillräckliga fakturaunderlag saknas för flertal fakturor.
- Äldrenämndens uppföljning omfattar bland annat inspektioner, särskilda granskningar, brukarundersökningar och seriositetskontroller.
- Samverkan mellan äldrenämnden och stadsdelsnämnderna kan förbättras avseende oanmälda besök vid inspektioner.
- Äldrenämnden behöver vidta åtgärder vid misstanke om eller uppkomna brister hos utförare som uppmärksammas av till exempel IVO eller stadsdelsförvaltningarna. Granskningen visar att detta inte skett.

Otillåten påverkan av myndighetsutövning (rapport 2021:4)

Risken för att drabbas av otillåten påverkan är hög.

Stadens arbete för att förebygga, hantera och följa upp otillåten påverkan av myndighetsutövning inom socialtjänsten har granskats. Otillåten påverkan innebär att en myndighetsperson utsätts för trakasserier, hot, våld, skadegörelse eller korruption från en person eller organisation där den drabbade uppfattar att syftet är att påverka

tjänsteutövningen. Kommunstyrelsen samt stadsdelsnämnderna Södermalm och Skärholmen har omfattats av granskningen.

Granskningen visar att:

- Det finns ett arbete för att minska risken för otillåten påverkan och dess effekter.
- Löpande utbildning inom området saknas.
- Det saknas dokumenterade riskanalyser för området samt en stadsövergripande lägesbild avseende hot, våld och trakasserier.
- Otillåten påverkan är ett av flera prioriterade samverkansområden med Polisen.
- Samtliga incidenter rapporteras inte i stadens incidentrapporteringssystem.
- Det saknas en övergripande systematisk uppföljning av incidenter.
- De som utsatts för incidenter uppger att arbetsgivaren erbjuder stöd.

Systematiskt brandskyddsarbete vid LLS-boende

Brandövning behöver genomföras.

En granskning har genomförts av systematiskt brandskyddsarbete (SBA) vid bostäder med särskild service för vuxna enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Inriktningen har varit det ansvar som faller på nyttjanderättshavare till berörda fastigheter, ej fastighetsägare. Stadsdelsnämnderna Bromma, Hässelby-Vällingby och Södermalm har omfattats av granskningen.

Granskningen visar att:

- Det finns organisation och dokumentation för brandskyddsarbetet.
- Brandskyddsutbildningar har inte genomförts under de senaste åren.
- Brandövning har inte genomförts under 2021, vilket ska ske kontinuerligt.
- Varje individ och boende är unikt. Brukarperspektivet behöver utvecklas i det förebyggande arbetet.

Samhälle

Samverkan i stadsplaneringen (rapport 2022:1)

Samverkan har utvecklats över tid.

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om åtgärder vidtagits för att infria stadens långsiktiga bostadsmål om 140 000 påbörjade bostäder till 2030.

Granskningen har omfattat exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt kommunstyrelsen och har inriktas mot samverkan i stadsbyggnadsprocessen och efterlevnad av modellen Ledstången.

Granskningen visar att:

- Nämnderna samverkar på alla organisatoriska nivåer.
- Stadsbyggnadsprocessen har utvecklats över åren.
- Planering och prioritering av bostadsprojekt görs gemensamt utifrån genomförbarhet och stadsbyggnadsmålen i översiktsplanen.
- Systematisk erfarenhetsåterföring sker inte fullt ut i enlighet med Ledstången.
- Det finns behov av att se över samverkan och arbets sätt i syfte att få ett jämnare arbetsflöde under året.
- Planeringsförutsättningar finns för att nå det övergripande målet.

Projekt Slussen (rapport 2022:2)

Den politiska styrningen behöver stärkas.

En granskning har genomförts av stadens styrning, uppföljning och kontroll av projekt Slussen. Granskningen har omfattat kommunstyrelsen och exploateringsnämnden och varit inriktad på styrning ur ett ekonomiskt perspektiv och om åtgärder vidtagits utifrån den granskning som genomfördes 2016.

Granskningen visar att:

- Exploateringsnämnden behöver utveckla och tydliggöra den politiska styrningen av projektet.
- Ekonomistyrningen i projektet har utvecklats över tid.
- Åtgärder behöver vidtas med anledning av förändrad hantering av stadens kostnad för bussterminalen.
- Det finns risk för att projektets budget kommer att överskridas.

- Kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder utifrån tidigare granskning.
- Stadens regelverk och rapportering behöver utvecklas avseende stora, komplexa projekt som pågår under lång tid för att säkerställa politisk styrning och insyn.
- En beloppsmässig maxgräns för budgetavvikelse gentemot genomförandebeslut bör införas.

Idéburet offentligt partnerskap (rapport 2021:3)

Kunskapen om samverkansformen är låg.

En granskning har genomförts av stadens styrning och uppföljning av samverkansformen idéburet offentligt partnerskap (IOP). Granskningen har omfattat socialnämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Rinkeby-Kista.

Granskningen visar att:

- Stadens styrdokument beskriver IOP på delvis motstridiga sätt, vilket gör styrningen otydlig.
- Kunskapen hos nämnder och förvaltningar om IOP varierar men är generellt låg.
- Det saknas dokumentation av vilka överväganden som gjorts när beslut fattas om att ingå partnerskap.
- Ingångna partnerskap saknar ofta en identifierad samhällsutmaning att gemensamt verka kring.

Bidrag till ideella föreningar (rapport 2022:3)

Handläggningsprocessen brister.

En granskning av bidrag till ideella föreningar har genomförts med inriktning mot styrning och uppföljning. Granskningen har omfattat idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Östermalm.

Granskningen visar att:

- Handläggningsprocessen skiljer sig åt mellan de granskade nämnderna.
- Styrdokument behöver utvecklas för att ge tillräcklig vägledning i arbetet.
- Handläggningsprocessens dokumentation behöver generellt utvecklas.

- Kontroller behöver göras för att säkerställa att bidrag nyttjas på det sätt som avsetts samt för att förebygga och upptäcka oegentligheter och otillåten påverkan.

Hållbarhetsarbete – miljö

Arbetet behöver utvecklas.

Stadens bostadsbolag och Stockholm Vatten och Avfall har granskats avseende om det finns processer för att uppnå mål och genomföra åtaganden i miljöprogram, klimatshandlingsplan och avfallsplan.

Granskningen visar att:

- Kommunfullmäktiges styrdokument inom miljöområdet har inarbetats i bolagens interna styrdokument.
- Det finns en strukturerad process för att följa upp och genomföra åtaganden i miljöprogram, klimatshandlingsplan och avfallsplan. Det sker bland annat i stadens system för integrerad ledning och styrning (ILS).
- Bostadsbolagen behöver utveckla metoder/modeller för utvärderingar av åtaganden och åtgärder avseende klimat och energieffektivisering.
- Den systematiska uppföljningen av ställda miljökrav i upphandlingar behöver utvecklas.
- Bolagens styrelser behöver involveras mer i det strategiska arbetet kring prioritering av miljörelaterade åtgärder utifrån bolagets åtaganden och ägardirektiv.

Trygghetsarbete vid stadens bibliotek

Arbetet är prioriterat.

En granskning har genomförts för att bedöma om det finns förutsättning för kulturnämnden att bedriva ett ändamålsenligt trygghetsarbete vid stadens bibliotek.

Granskningen visar att:

- Det finns riktlinjer och rutiner för trygghetsarbetet och en modell för hur incidenter ska förebyggas och hanteras.
- Arbetet med incidentrapportering har utvecklats, bland annat genom tydligare riktlinjer och med utbildningar.

- Säkerhetsenheten håller ihop arbetet och stödjer biblioteken vid behov.

Budget- och skuldrådgivning

Rådgivning ges i enlighet med riktlinje och utvecklingsarbete pågår.

En granskning har genomförts av om budget- och skuldrådgivning ges till medborgare i enlighet med stadens riktlinje samt om kommunfullmäktiges budgetuppgift om att utveckla rådgivningen med fokus på att nå nya och särskilt behövande grupper har omhändertagits. Granskningen har omfattat socialnämnden samt stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm och Spånga-Tensta.

Granskningen visar att:

- Rådgivning ges i enlighet med stadens riktlinje.
- Det finns forum, både på medarbetar- och chefsnivå, där utvecklingen i verksamheten diskuteras.
- Samverkan och utåtriktad verksamhet sker både internt inom staden och med externa aktörer.
- Medarbetarna har erbjudits kompetensutveckling inom neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.
- Ett stadsövergripande projekt har startats upp för nå fler unga personer i behov av stöd.
- Nämnderna har inte noterat någon ökning av ärenden eller att nya grupper sökt stödsatser under pandemin.

Trafiknämndens hantering av kundärenden

Arbetet behöver utvecklas.

En granskning har genomförts av om trafiknämnden har en systematisk hantering av kundärenden. Med kundärenden menas felanmälningar, klagomål, frågor, idéer och beröm. Granskningen har omfattat organisation för hantering av kundärenden, riktlinjer och rutiner, samt styrning och uppföljning av ärendehantering. Vidare har granskningen omfattat nämndens användning av information från kundärenden i verksamhetsutvecklingen, vilket är ett uppdrag från kommunfullmäktige.

Granskningen visar att:

- Det pågår ett utvecklingsarbete kring ärendehantering.
- Återkoppling till medborgare och handläggningstider avseende ärenden behöver förbättras.
- Rutiner, kontroll och uppföljning av hantering av kundärenden behöver utvecklas.
- Nämnden behöver utveckla strukturen för användning av information avseende kundärenden i verksamhetsutvecklingen.

Övrig granskning

Styrning av verksamhetsprojekt (rapport 2021:7)

Förmåga att genomföra komplexa verksamhetsprojekt behöver stärkas.

Stadens styrning av verksamhetsprojekt där ett IT-stöd ska införas har granskats. Granskningen har omfattat stadens styrmodell för verksamhetsprojekt samt ärende- och dokumenthanteringssystemet eDok som verifierande exempel. Kommunstyrelsen och kulturnämnden har omfattats av granskningen.

Granskningen visar att:

- Behov finns av att stärka förmågan att initiera och genomföra verksamhetsprojekt där ett IT-stöd ska införas.
- Staden har en styrmodell för verksamhetsprojekt som bedrivs inom ramen för driftbudgeten.
- Kommunstyrelsens uppföljning av verksamhetsprojekt sker övergripande i tertialrapporter och årsbokslut.
- Rapportering till kommunfullmäktige sker vid större avvikelser. Det är inte definierat vad en större avvikelse är.
- Rapportering avseende eDok har varit knapphändig både avseende projektets framdrift och ekonomi.
- Mätning eller uppskattning av nyttohemtagning kopplat till projekt- och effektmål har inte fullt ut genomförts.

Ekonomistyrning fastighetsprojekt

Rapportering till nämnd behöver utvecklas.

Fastighetsnämnden har granskats avseende om ekonomistyrningen i projektprocessen är ändamålsenlig.

Granskningen visar att:

- Det finns dokumenterade principer, regler och rutiner för ekonomistyrning som följer lag och stadens regelverk.
- Uppföljning och rapportering av projekt behöver ske mer frekvent (huvudprojekt med tillhörande sidoprojekt).
- Uppföljning och rapportering av mindre omfattande projekt behöver utvecklas för att ge en god bild av verksamheten på aggregerad nivå.
- Vid slutredovisning av projekt behöver sidoprojekt inkluderas.

Förmedling av lägenheter till särskilda grupper

Bostadsföretagen bidrar i arbetet.

En granskning har genomförts av bostadsföretagen AB Stockholmshem och AB Familjebostäders följsamhet till ägardirektivet om att bidra till stadens gemensamma arbete med att förmedla försöks- och träningslägenheter, Bostad Först, förturslägenheter och skyddade boenden för våldsutsatta.

Granskningen visar att:

- Ägardirektiv följs upp i samband med tertialrapportering. Styrelsen tar del av analysen.
- Samverkan med stadens bostadsförmedling uppges fungera och rör framförallt försöks- och träningslägenheter.
- Behov finns av att dokumentera vilka bostäder som är lämpliga som träningslägenhet, bostad först eller förturslägenhet.

Planering, styrning och uppföljning av fastighetsunderhåll

Förtydliga nämndens strategi och prioritering.

En granskning har genomförts av fastighetsnämndens arbete med fastighetsunderhåll. Syftet är att bedöma om nämnden har ändamålsenliga rutiner med tillräcklig

intern kontroll för planering, genomförande och uppföljning av nämndens fastighetsunderhåll.

Granskningen visar att:

- Nämndens fastighetsstrategi behöver dokumenteras.
- Prioriteringskriterier för planering av nämndens fastighetsunderhåll behöver fastställas.
- Det behöver säkerställas att beställningsrutinen mellan fastighetsavdelning och projektavdelning är ändamålsenlig.
- Det behöver säkerställas att fortsatt implementering av fastighetssystemet sker, inklusive hantering av identifierade brister samt framtagande av fördefinierade rapporter.

Planerat underhåll av verksamhetslokaler

Strategier för underhållsarbete bör beslutas av styrelsen.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB och Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) har granskats avseende hur bolagen styr, planerar, prioriterar, genomför och följer upp fastighetsunderhåll.

Granskningen visar att:

- Bolagen har rutiner och dokumenterad ansvarsfördelning av underhållsarbetet.
- Micasa styrdokument behöver utvecklas.
- SISAB har aktuella underhållsplaner för sina fastigheter.
- Micasa har aktuella underhållsplaner för flertal fastigheter men inte för samtliga.
- Bolagens styrelser bör besluta om en strategi där det framgår hur prioritering av underhåll ska ske.

Underhållsarbete avseende gator och broar

Väsentliga brister har noterats.

En granskning har genomförts av trafiknämndens underhållsarbete avseende gator och broar. Syftet har varit att bedöma om trafiknämndens styrning och kontroll avseende underhåll/reinvesteringar i gator och broar är ändamålsenlig.

Granskningen visar att:

- Det pågår ett arbete med att revidera drift- och underhållsstrategin.
- Nyckeltal behöver tas fram för att styra och följa effektivitet och produktivitet.
- Arbetet med statusinventering behöver utvecklas för att möjliggöra en korrekt beräkning av underhållsskuld samt långsiktiga underhållsplaner.
- Nämnden bör öka sin insyn i hur underhållsskulden utvecklas över tid.
- En adekvat ekonomisk budgetering och uppföljning saknas.
- Det pågår ett arbete med införande av systemstöd för planering och styrning av stadens gator och broar.

Tillsyn inom bygglovsverksamhet

Åtgärder behöver vidtas för att hantera ärendekön.

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om stadsbyggnadsnämndens styrning och uppföljning av tillsynsverksamheten är tillräcklig för att säkerställa att förvaltningslagens allmänna krav på ärendehandläggning uppfylls. Det vill säga att ärenden handläggs enkelt, snabbt och kostnadseffektivt utan att rätts-säkerheten eftersätts.

Granskningen visar att:

- Åtgärder behöver vidtas för att hantera den växande ärendekön så att tillsynsärenden handläggs enkelt, snabbt och kostnadseffektivt.
- Uppföljningen av tillsynsverksamheten behöver utvecklas genom att ta fram och systematiskt följa upp mätbara mål för verksamheten.

Avtalsuppföljning avseende tekniska konsulttjänster

Systematiken behöver utvecklas.

Exploateringsnämndens interna kontroll avseende avtalsuppföljning av tekniska konsulttjänster har granskats (projektering, trafikutredningar och landskapsarkitektur).

Granskningen visar att:

- Det finns en organisation för avtalsuppföljning.
- Det sker ingen uppföljning av att kontroller genomförs i enlighet med rutin.
- Det behöver säkerställas att seriositetskontroller görs regelbundet.
- Dokumentationen behöver utvecklas.

Bolagens följsamhet till dataskyddsförordningen

Efterlevnaden av regelverket brister

En granskning har genomförts av stadens bolags följsamhet till dataskyddsförordningen, och i tillämpliga delar arbetet med informationssäkerhet. Granskningen har omfattat 14 bolag inom Stockholms stads bolagskoncern.

Granskningen visar att:

- Inventering av personuppgiftsbehandlingar inte sker regelbundet och systematiskt.
- Arbetet med aktualisering av registerförteckningar behöver säkerställas för flera av de granskade bolagen.
- Bolagen behöver säkerställa att samtliga informationstillgångar informationssäkerhetsklassificeras.
- Flertalet bolag behöver säkerställa att styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen sker på ett korrekt sätt (exempelvis dataskyddsbudets oberoende, konsekvensbedömningar och upprättande av personuppgiftsbiträdesavtal).
- Bolagen behöver säkerställa att det finns tillräcklig kunskap och kompetens avseende hantering av personuppgifter inom organisationerna.

Ärendehantering inom Stockholm Vatten och Avfall

Flera utvecklingsområden identifierade

En granskning har genomförts av Stockholm Vatten och Avfalls styrelsearbete, dokumentation av styrelsehanteringar och beslutsunderlag. Granskningen utgick från en tidigare års granskning där bolaget bland annat kritiserades för att ett bolagens dotterbolag fattat beslut inom ett annat dotterbolags ansvarsområde.

Granskningen visar att:

- Årets uppföljning visar att det fortsatt förekommer att styrelsebeslut inom SVOA-koncernen beslutas inom varandras ansvarsområden.
- Genomförd verifiering visar att styrelsebeslut bedöms som ändamålsenliga och att det går att följa ett ärendes gång.
- Bolaget bör överväga att utvärdera såväl styrelsens som den verkställande direktörens arbete i enlighet med SKR:s rekommendation om ”Principer för styrning i kommun- och regionägda bolag”.
- Ingen jävsituation inom styrelsen har identifierats, däremot saknas dokumentation avseende hur jävs-situationer ska identifieras, bedömas och hanteras.

Intern kontroll inom investeringsprojekt och upphandling

Flera brister kvarstår men mycket är på gång

Stockholm Vatten och Avfall har granskats avseende interna kontroll inom investeringsprojekt och upphandling. Granskningen utgick från en granskning från 2020 där bland annat brister inom dokumentation vid direktupphandlingar konstaterades.

Granskningen visar att:

- Det fortsatt förekommer brister i bolagets hantering av direktupphandlingar.
- Inbyggda varningssignaler eller spärrar saknas för när projekt överstiger beslutad budget.
- Ett omfattande utvecklingsarbete är påbörjat och utvecklingsarbetet planeras att slutföras och implementeras under 2022–2023.

Uppföljning av tidigare granskningar

Insatser för ökad inskrivningsgrad förskola

Under 2019 genomfördes en granskning av stadens åtgärder för att öka inskrivningsgraden i förskolor i socioekonomiskt utsatta områden. Uppföljande granskning visar att staden har vidtagit åtgärder. Utbildningsnämnden har upprättat tydliga anvisningar i den årliga förskolerapport som stadsdelsnämnderna rapporterar i

samband med verksamhetsberättelsen. Anvisningarna syftar till att ge stöd till stadsdelsnämnderna i deras analys av inskrivningsgrad i förskola samt att utbildningsnämnden får information på ett enhetligt sätt. Flera av stadsdelsnämnderna som ingick i granskningen har utvecklat metoder för att identifiera barn som inte är inskrivna i förskolan, rutiner för att analysera statistik samt tydligare planer och aktiviteter för att nå barn och deras vårdnadshavare. De stadsdelsnämnder som ingick i granskningen är Farsta, Rinkeby-Kista, Skärholmen och Spånga-Tensta.

Utredning och uppföljning av familjehem och jourhem

2018 års granskning av stadsdelsnämndernas handläggningsrutiner avseende utredning och uppföljning av familjehem och jourhem visade på allvarliga brister. Det konstaterades att det saknades vårdplaner och genomförandeplaner samt att uppföljning av barnens vård och omsorg inte gjorts i tillräcklig utsträckning. Uppföljningen under 2021 inom stadsdelsnämnderna Farsta, Spånga-Tensta och Hägersten-Älvsjö visar på att stadsdelsnämnderna bland annat har infört egenkontroller för att öka kvaliteten i den sociala dokumentationen. Dock visar personaktsgranskning och stadsdelsnämndens resultat från egenkontroll att det fortfarande finns brister i den sociala dokumentationen. Revisionen konstaterar att det kvarstår arbete för att säkerställa att socialtjänstlagens krav och stadens handläggningsriktlinjer efterlevs.

Kontinuitet inom hemtjänsten

Den uppföljande granskningen visar att äldrenämnden har vidtagit åtgärder för att tydliggöra stadens krav avseende kontinuitet i hemtjänsten. Förtydliganden har gjorts i förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivning för hemtjänst i ordinärt boende. Kraven är lika för egen regi och privat regi.

Den granskning som genomfördes 2019 visade att stadsdelsnämnderna hade kvalitetsbrister i och avsaknad av kontroll av den sociala dokumentationen avseende bland annat individuppföljning och genomförandeplaner. Stadsdelsnämnderna Bromma och Södermalm ingick i

granskningen. Bromma stadsdelsnämnd har utvecklat rutiner för systematisk uppföljning medan Södermalm däremot ännu inte vidtagit tillräckliga åtgärder. Resultatet av revisionens stickprovsgranskning av den sociala dokumentationen visar att stadsdelsnämnderna behöver fortsätta utveckla dokumentationen avseende individuppföljning. Revisionen noterar även att brukarna inte fått hembesök sedan innan pandemins utbrott. Det är väsentligt att hembesök genomförs hos samtliga brukare så snart som möjligt.

Systematiskt brandskyddsarbete vid vård- och omsorgsboenden

Den uppföljande granskningen av systematiskt brandskyddsarbete (SBA) vid vård- och omsorgsboende för äldre visar att nämnderna till viss del vidtagit åtgärder utifrån den granskning som genomfördes 2018. Det har skett en utveckling när det gäller organisation, inventering och analys av brandrisker, genomförande av brandskyddskontroller samt framtagande av övnings- och utbildningsplan. Åtgärderna är dock inte tillräckliga utifrån stadens riktlinjer och lagens intentioner.

Brandskyddsutbildning har endast delvis genomförts som en följd av pandemin. Utbildningarna har i huvudsak genomförts digitalt och inte innehållit några praktiska övningar. Uppföljningen av att verksamheterna har ett adekvat brandskyddsarbete behöver utvecklas.

Granskade nämnder är Hägersten-Älvsjö, Norrmalm och Spånga-Tensta.

Uppföljning av utförare korttidstillsyn

En uppföljande granskning har gjorts av hur staden följer upp utförare av korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Stadsdelsnämnderna rekommenderades 2020 att säkerställa att det tydlig framgår av beställning och genomförandeplan vad insatsen ska omfatta för att möjliggöra att insatsen och dess kvalitet kan följas upp. Åtgärder har vidtagits men vissa nämnder har fortfarande arbete kvar. Granskade nämnder är Hägersten-Älvsjö, Hässelby-Vällingby, Norrmalm, Spånga-Tensta och Östermalm. Därtill rekommenderades socialnämnden att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan berörda nämnder gällande uppföljning av utförare av korttidstillsyn samt säkerställa att samtliga utförare av korttidstillsyn, oavsett regiform, följs upp. Arbetet pågår och ska enligt socialnämnden slutföras under 2022.

Utredningstider inom individ- och familjeomsorgen

En tidigare granskning av utredningstider inom individ- och familjeomsorgen har följts upp. Uppföljningen visar att stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Älvsjö samt Hässelby-Vällingby har vidtagit vissa åtgärder för att säkerställa att förhandsbedömningar och utredningar genomförs enligt lagstiftning och stadens riktlinjer. Risken kvarstår dock att nämnderna även fortsättningsvis inte fullt ut kommer uppfylla lagkraven om ytterligare åtgärder inte vidtas.

Läkemedelshantering

En tidigare granskning av läkemedelshantering har följts upp. Uppföljningen visar att stadsdelsnämnderna Bromma, Hägersten-Älvsjö och Kungsholmen har vidtagit vissa åtgärder utifrån granskningen. Samtliga stadsdelsnämnder behöver i sina patientsäkerhetsberättelser utveckla analysen till uppkomna avvikelser.

Revisionsrapporter

På webbsidan start.stockholm/revision finns följande rapporter att läsa i sin helhet.

2021:3	Idéburet offentligt partnerskap
2021:4	Otillåten påverkan av myndighetsutövning inom socialtjänsten
2021:5	Språkutveckling i grundskolan
2021:6	Elevhälsan i stadens grundskolor
2021:7	Stadens styrning av verksamhetsprojekt
2021:8	Placering av barn och ungdomar på HVB
2022:1	Samverkan i stadsplanering
2022:2	Projekt Slussen
2022:3	Bidrag till ideella föreningar

Av kommunfullmäktige utsedda revisorer

Eva Aronsson (KD), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt lekmannarevisor i Micasa Fastigheter AB.

Barbro Ernemo (V), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt suppleant för lekmannarevisor AB Svenska Bostäder AB och S:t Erik Markutveckling AB.

Ulf Fridebäck (L), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt lekmannarevisor för Kulturhuset Stadsteatern AB.

Bengt Hansson (C), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt lekmannarevisor för Stockholms Hamn AB.

Tobias Karlsson (SD), förtroendevald revisor grupp 1 och 2.

Magnus Kendel (M), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt lekmannarevisor för AB Svenska Bostäder, Bostadsförmedlingen i Stockholm AB och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB.

Carolina Gomez Lagerlöf (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt suppleant för lekmannarevisor Stockholms Business Region AB och Stockholms Hamn AB.

Jan Larsén (M), förtroendevald revisor i grupp 1 och 3 samt lekmannarevisor för Mässfastigheter i Stockholm AB, S:t Erik Försäkrings AB och S:t Erik Livförsäkrings AB.

Sven Lindeberg (L), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt lekmannarevisor för AB Stockholmshem.

Ulla-Britt Ling-Vannerus (M), förtroendevald revisor i grupp 1 och 2 samt lekmannarevisor för AB Stokab, Skolfastigheter i Stockholm AB och S:t Erik Markutveckling AB.

Eva Lundberg (MP), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt lekmannarevisor för Stockholms Stads Parkering AB.

Maria Löfgren (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmannarevisor S:t Erik Försäkring AB och S:t Erik Livförsäkrings AB.

Stefan Kindborg (M), förtroendevald revisor grupp 1 och 3.

Amanj Mala-Ali (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt suppleant för lekmannarevisor AB Stockholmshem och Skolfastigheter i Stockholm AB.

Lars Riddervik (M), förtroendevald revisor i grupp 1 och 2 samt lekmannarevisor för Stockholm Stadshus AB, AB Familjebostäder och Stockholm Business Region AB.

Bosse Ringholm (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmannarevisorer Stockholm Stadshus AB, AB Familjebostäder, Micasa Fastigheter AB, Mässfastigheter i Stockholm AB och Stockholm Vatten och Avfall AB.

Gun Risberg (S), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmannarevisor Bostadsförmedlingen i Stockholm AB.

Michael Santesson (MP), förtroendevald revisor grupp 1 och 2 samt lekmannarevisor för Stockholm Vatten och Avfall AB.

Stefan Sjölander (V), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmannarevisor Kulturhuset Stadsteatern AB och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB.

Gunnar Ågren (V), förtroendevald revisor grupp 1 och 3 samt suppleant för lekmannarevisor AB Stokab och Stockholms Stads Parkering AB.

Stockholms
stad

start.stockholm/revision